

P 902041

PB-PP | B-31126
BELGIE(N)-BELGIQUE

DE BRUG

Maandblad van de Protestantse Kerk Mechelen Noord

behorende tot de Verenigde Protestantse Kerk in België

(verschijnt niét in januari en augustus)

61ste jaargang nr. 10 - dec. '17 / jan. '18

Drukwerk verzonden tegen verlaagd tarief. Afgiftekantoor: 2800 Mechelen

Afz. / V.U.: ds J.H. Brouwer, Mechelsveldstraat 46, 2800 Mechelen

Website: www.protestantse-kerk-mechelen-noord.be

**Kerkgebouw en
Secretariaat:** Keizerstraat 26-28
2800 Mechelen

Predikant: ds. J.H. Brouwer
Mechelsveldstraat 46
2800 Mechelen   ☎ 015/20.51.54

**EREDIENST: IEDERE ZONDAG AANVANG: 10.00 u.,
MET KINDERNEVENDIENST EN BABY-OPVANG**

Rekening: **IBAN: BE93 7510 0260 2367**, **BIC: AXABBE22** t.n.v.
Gemeenteleven Keizerstraat

Rekening: **IBAN: BE97 7512 0773 6149**, **BIC: AXABBE22** t.n.v.
Diaconie Keizerstraat

Uit 's werelds duistere wolken (Gez. 482/JdH 593)

Sommige liederen hebben in ons nieuwe "Liedboek - zingen en bidden in huis en kerk" een *make-over* gekregen. Ouderwetse uitdrukkingen en overdreven plechtig taalgebruik hebben plaats moeten maken voor meer hedendaagse bewoordingen. Ik moet daar vaak wel wat aan wennen, en dan kost het me soms een hele tijd om zo'n nieuwe tekst naar waarde te kunnen schatten. Zo verging het me ook bij het lied "Daar is uit 's werelds duistere wolken". Eerst dacht ik dat het er niet meer in stond. Hoe ik ook zocht in het register: onder de 'D' is het niet terug te vinden. En dat vond ik jammer, want het is één van de liederen die ik altijd graag zing- vooral in de tijd rond Kerstmis.

Maar gelukkig: een collega maakte me erop attent, dat het nog altijd bestaat, met wat tekstwijzingen weliswaar. Het heet nu "Er is uit 's werelds duistere wolken" en het staat dus in het register onder de 'E'. We kunnen het dus nog steeds zingen. Maar er is wel het een en ander veranderd in de tekst. Niet alleen dat het van 4 naar 3 coupletten is teruggebracht. En niet alleen dat het wat is gemoderniseerd van taalgebruik.

Wie de nieuwe tekst uit het Liedboek vergelijkt met de oude (bijvoorbeeld in de bundel van Johan de Heer) zal merken, dat de tekst nu dichter aanleunt tegen de profetie van Jesaja 9 - vandaar dat we een 'held' tegenkomen in strofe 3, waar vroeger direct de sprong naar de 'Zoon' werd gemaakt. Nicolaas Beets - die de oorspronkelijke tekst dichtte - heeft er kennelijk voor gekozen om een Kerstlied te schrijven en werkt dus meer met toepassingen en interpretaties van de woorden van de profeet. Bij hem is het 'wapentuig' dan ook te vinden in de handen van de Satan ("van hem die onze ziele zocht"), waar het in de nieuwe versie eerder letterlijk lijkt te zijn opgevat.

Dat alles maakt het moeilijk om een keuze te maken, als we met Kerst dit lied gaan zingen. Nemen we de (oude) Kerstversie, of zingen we de (nieuwe) Jesaja-tekst? Voor allebei is wel iets te zeggen.

Overigens vind ik het jammer, dat in beide versies iets is blijven staan, dat naar mijn aanvoelen niet helemaal klopt. En dan doel ik niet op het geslacht van het woordje 'wereld' (in het Duits en volgens de eerste editie van Van Dale vrouwelijk). Nee: het gaat me erom dat dat Licht der Wereld weliswaar van boven komt (een "opgang uit den hoge"), maar toch niet uit de duisternis van de wolken. God Zelf is ons reddend verschenen in dit Kind van Bethlehem. En daarom zal voortaan niets meer hetzelfde zijn, en mogen ook wij ons door God aanvaard weten als kinderen van het Licht.

JHB

Kerkraad

De vergadering van 13 november werd geopend met het lezen uit Matteüs 24 verzen 23 t/m 44 schrift gedeelte dat gaat over de "Tekenen van de komst van de Mensenzoon" en vanaf vers 36 "Wees waakzaam". Na het gebed werden de notulen van de vorige vergadering (2 oktober) gelezen en goedgekeurd. Na het vastleggen van de agenda punten evalueerden we de voorbije kerkdiensten van 8 oktober t/m 12 november, op 8 oktober hadden we de Oogstdienst, 22 oktober hadden we een gastspreker en op 29 oktober de Hervormingsdienst die we samen met onze Zusterkerk van de Zandpoortvest mochten vieren bij ons in de kerk. Al deze kerkdiensten werden positief beoordeeld.

We bekeken en bespraken de ingekomen stukken waarna we aan de Themata begonnen. We schonken bijzondere aandacht aan de Groot Huis bezoeken, door gebrek aan interesse hebben we maar één avond ten huize van een kerkraadslid geweest. Onderwerp was de betekenis of welk lied uit de bundels je op een speciale wijze aansprak. Er waren mooie getuigenissen bij, we hebben ook deze liederen gezongen met begeleiding op de piano.

We hadden het over het orgel spelen op de komende feestdagen naar het einde van het jaar toe. Weer kwamen de vluchtelingen aan bod en hoe we daar mee omgaan. De diverse lijsten werden overlopen, de koffie lijst raakt soms moeilijk ingevuld. We hadden het ook over de gezamenlijke vergaderingen van de Kerkraden, onze en deze van de Zandpoortkerk, de bedoeling is om in het voorjaar 2018 weer eens samen te zitten.

We hadden het ook over de invulling van het jaarplan 2018 (gastpredikanten) en de invulling van de eerste zondagen van de maand in 2018. De ledenlijst werd weer aangepast (overlijden van Frits ter Haar). We bespraken de uitstap, samen met de Zandpoort kerk, naar Utrecht van zondag 19 november naar aanleiding van 500 jaar Luther en namen de nodige schikkingen voor het vervoer. We spraken over het Noodplan door de stad Mechelen ons voorgelegd. We maakten de nodige afspraken voor de zondag van de Voleinding, zondag waar we ook het Heilig Avondmaal vieren. We bespraken ook wat nog te doen bij het komende Kerstfeest, de avonddienst van 24 december en de zondagmorgen dienst van 25 december. We bespraken ook nog de aanvraag om een *Online gebedsdienst* op te nemen in onze Website. De meningen zijn hierover verdeeld, we denken hier over na en nemen dit terug op in de volgende vergadering, om dan eventueel hiermee te starten in het nieuwe jaar. Dan was het de beurt aan de verslagen over Kindernevendienst, Senioren, Diaconaat, Zending, Pastoraat en het

Groot-kerkverband. De agenda punten die de volgende vergadering (maandag 4 december) weer aan bod moeten komen worden genoteerd. Na de rondvraag sluiten we de vergadering af met een avondlied uit de kerk bundel. De volgende vergadering houden we dus op maandag 4 december. Heeft u suggesties of heeft u iets mee te delen, laat het ons weten.

Georges

Het geheim van de Kerstboom.

Nog even en dan staan er weer heel prachtig versierde en verlichte kerstbomen in de huizen. Een dezer dagen las ik daar een oud verhaaltje over. Weet jij dat de kerstboom een geheim heeft? Veel mensen nemen die bomen mee naar huis zonder ooit dat geheim te kennen. Nieuwsgierig? Wel, die boom kan alleen maar blijven staan door dat kruis dat eronder getimmerd is. Haal dat kruis eronder vandaan en je houdt die boom niet meer overeind. "wat een geheim" denk je waarschijnlijk. Toch wel, want het is een boodschap! Wie Kerstfeest viert, gedenkt dat Jezus op aarde kwam om de zondaars te redden. Een ander kerstfeest bestaat niet. En om ons vrij te maken is hij gekruisigd. Daarom is het geheim van de kerstboom het geheim van kerstfeest zelf. Als je het kruis wegneemt, blijft er geen steun over, dan blijft de boom niet staan. En het kerstfeest ook niet. Dan moet je het doen met een paar vrije dagen, een etentje en wat kaarsen. Dat is erg arm. Maar de liefde van God, waardoor alles vast staat, zie je in het kruis. We wensen je een fijne Kerst.

uit ZKL.

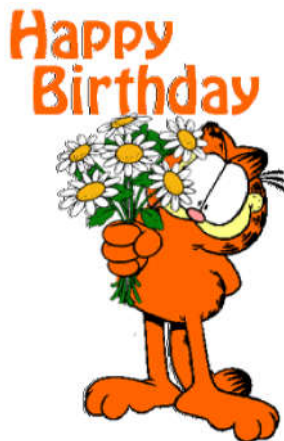
Georges

Samenstelling kerkenraad

Predikant:	ds J. Brouwer	015 - 20 51 54
Ouderlingen:	Mani Kanza	0489 - 86 38 41
	Georgette Saliba	015 - 41 31 85
	Geert Van Cammeren	015 - 31 97 64
Diaken:	Georges Vandensavel	015 - 61 02 03 / 0476-93 99 18

Verjaardagen

01 december	Renate Huhn e. De Smet
01 december	Yunus Dirlik
28 december	Chris Du Meunier e. Vandensavel
29 december	Sara Sakur
01 januari	Pore Dirlik
01 januari	Mecide Sakur
01 januari	Georgette Saliba e. Younan
04 januari	Elyas Maghi
15 januari	Godwin Ntamba
23 januari	Jan Sakur

We wensen alle jarigen een gezegende en blijde verjaardag !

Rooster

	<i>Kindernevendienst</i>	<i>Lector</i>
03/12	Hermien	Aysel
10/12	Hanne	Jelle
17/12	Guyny	Chris
24/12	-	
25/12	-	
31/12	Hermien	Godelieve
07/01	Wibe	Henriëtte
14/01	Guyny	Aysel
21/01	Matteus	Jelle
28/01	Aysel	Chris
04/02	Hanne	Godelieve

Bij verhindering graag zelf ruilen, daarna doorgeven aan ds. Brouwer.

Erediensten

Alle diensten gaan door in het kerkgebouw aan de Keizerstraat 26, aanvang telkens om 10.00 uur, tenzij anders vermeld.

zondag 03 december
ds. J. Brouwer
Eerste Adventszondag

organist: Th. de Jongh
2° collecte: Kerkblad

zondag 10 december
ds. J. Brouwer

organist: E. Poncin
2° collecte: Kindernevendienst/Jeugd

zondag 17 december
dhr H. Fresen

organist: P. Oerlemans
2° collecte: Zending

zondag 24 december
ds. J. Brouwer
20 uur - Kerstavond

organist: E. Poncin
2° collecte: Orgelfonds

maandag 25 december
ds. J. Brouwer
Kerstfeest met broodmaaltijd

organist: P. Oerlemans
2° collecte: *geen*

zondag 31 december
ds. J. Brouwer

organist: P. Oerlemans
2° collecte:

zondag 07 januari
ds. J. Brouwer
H. Avondmaal

organist: P. Oerlemans
2° collecte: Diaconie

zondag 14 januari
ds. J. Voortman

organist: E. Poncin
2° collecte: Kerkblad

zondag 21 januari
ds. J. Brouwer

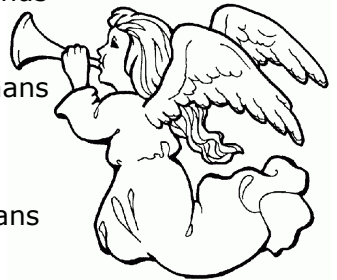
organist: P. Oerlemans
2° collecte: Synodale kas

zondag 28 januari
ds. J. Brouwer

organist: P. Oerlemans
2° collecte: Leprazending

zondag 04 februari
dhr. H. Fresen

organist: E. Poncin
2° collecte: Kindernevendienst/Jeugd

Agenda

04 december	Kerkraad - kerkzaal 19u45
11 december	Bijbelavond - kerkzaal 20 uur
14 december	Bijbelnamiddag - kerkzaal 14u30
19 december	Gezamenlijke gesprekskring - Zandpoortkerk 19u30
21 december	Seniorenmiddag - kerkzaal 14u30
08 januari	Kerkraad - kerkzaal 19u45
11 januari	Bijbelmiddag - kerkzaal 14u30
15 januari	Bijbelavond - kerkzaal 20 uur
16 januari	Gezamenlijke gesprekskring - Zandpoortkerk 19u30
22 januari	Bestuursraad - kerkzaal 20 uur
25 januari	Seniorenmiddag - kerkzaal 14u30

Geboorte

We feliciteren de familie Maghi met de geboorte van hun dochter Maribel op zaterdag 18 november jl. om 18u50. Dat ze moge opgroeien tot vreugde van haar ouders en van de Heer onze God.

Verhuizing

Mw. Nelly ter Haar-Van Leeuwen is naar een andere kamer verhuisd. Haar nieuwe adres en telefoonnummer vindt u op het mededelingenbord in de kerkzaal.

(Scheur)kalender

De intekenlijst voor de scheurkalenders hangt nog in de Kerkzaal. Maar de tijd begint te dringen. Als uw naam niet op de lijst staat, gaan we ervan uit, dat u ervoor kiest om met Kerst een dagboekje te ontvangen.

TV-dienst

De VRT heeft ons gevraagd om onze kerkdienst van 25 februari 2018 te mogen uitzenden. De kerkraad heeft daarop positief beslist. We vragen u daarom deze datum alvast in uw agenda's vast te leggen, zodat we niet met een half-lege kerk op de televisie komen.

Nazareth

Nazareth, een stad in Galiléa
zo vergeten en veracht
en toch...Nazareth

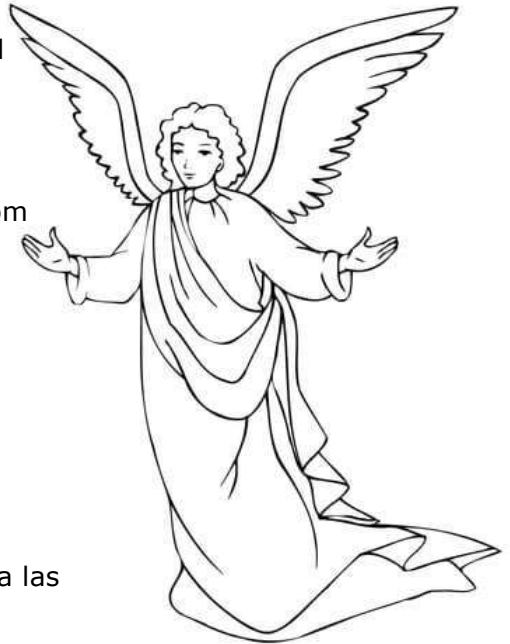
Nazareth, daar verscheen de engel Gabriël
aan Maria, zo nederig en bereid
om te luisteren en te voldoen aan het hemels appel
er werd haar een zoon beloofd, een bijzonder kind
ze zei, mij geschiede naar uw wil

Nazareth, daar verscheen een engel
aan een timmerman, Jozef
zijn verloofde, een kind?
Wat een ontredde en schrik
de engel sprak tot Jozef in een droom
blijf bij Marie en zorg voor haar
want het is Gods Zoon

Nazareth, daar groeide het kind op
Immanuël, Jezus, God met ons

Nazareth,
waar Jezus in de synagoge sprak
waar Jezus uit de boekrol van Jesaja las
waar de mensen vroegen
wie is Hij toch?

Nazareth in Galiléa
Jezus zijn vaderstad;

Israël, de droom van Theodor Herzl (deel IV)

"En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein om te zijn onder de duizenden van Juda, uit u zal voortkomen die een Heerser zal zijn in Israël". Beste lezers en lezeressen, deze profetie (Micha 5:1) kennen jullie natuurlijk, want hier voorzegt Micha, die profeteerde vanaf ongeveer 737 voor Christus, waar de Messias moest geboren worden. Waarom juist daar? Omdat het eerder de geboorteplaats was geweest van de grote koning David! Matteüs parafraseert deze profetie wanneer hij schrijft "En u, Bethlehem, land van Juda, bent beslist niet de minste onder de vorsten van Juda, want uit u zal een Leidsman voortkomen Die Mijn volk Israël weiden zal" (HSV).

In het centrum van Bethlehem ligt het grote rechthoekige Kribbeplein, dat aan één kant gedomineerd wordt door de Geboortekerk en aan de andere kant door de Omar-moskee met haar hoge minaret. Dit gebouw uit 1860, de enigste moskee in het stadscentrum, is vernoemd naar Omar Ibn al-Khattab (c. 581-644), de tweede "rechtgeleide kalief" (opvolger van Mohammed) en vanaf 634 islamitisch veroveraar van het Heilig Land. Omar bezocht Bethlehem in 637, één jaar voor de overgave van Jeruzalem. Als "dhimmi's" mochten de christelijke Bethlehemieten hun geloof behouden op voorwaarde dat ze een speciale taks genoemd djizia betaalden. Dhimmi's behielden in het islamitische kalifaat als niet-moslims zekere rechten en genoten een mate van bescherming, maar waren ook aan beperkingen onderhevig. Nu zouden we dat gediscrimineerde tweederangsburgers noemen, maar in de vroege middeleeuwen was dat toch al behoorlijk verdraagzaam. Die verdraagzaamheid tegenover dhimmi's kon variëren naargelang wie aan de macht was. Zo beval kalief al-Hakim bi-Amr Allah in 1009 de afbraak van de Bethlehemse Geboortekerk, maar de plaatselijke moslims voerden dit bevel niet uit omdat zij toelating hadden om hun samenkomsten te houden in een zuidelijke ruimte van het gebouw.

In 327 werd begonnen aan de bouw van deze kerk, boven de geboortegrot, in opdracht van de Romeinse keizer Constantijn de Grote en zijn moeder Helena. De oorspronkelijke basiliek was afgewerkt in 339, maar werd vernield gedurende de Samaritaanse opstanden van de 6e eeuw. De Byzantijnse keizer Justinianus liet in 565 de Geboortekerk herbouwen in haar huidige vorm, waarmee dit de oudste nog bestaande kerk in heel het Heilig Land zou zijn. Overigens wordt de geboortegrot reeds door Justinus de Martelaar (100-165) vermeld en ook Origenes van Alexandrië (185-254) schrijft erover. Onder de kerk bevindt zich de grot, waar een 14-puntige ster de exacte plek markeert waar Jezus werd geboren. De Bijbel vermeldt niet letterlijk

dat Jezus in een grot werd geboren, maar onwaarschijnlijk is het niet: in die tijd bouwde men dikwijls huizen voor een grot, die dan als opslagplaats of stal kon dienen. Eveneens in de Geboortekerk is er een andere grot, waar Hiëronymus (347-420) gedurende 34 jaar zwoegde aan zijn Latijnse Bijbel-vertaling, de Vulgaat. Revolutionair aan deze vertaling was dat Hiëronymus het Oude Testament rechtstreeks vanuit het Hebreeuws en Aramees vertaalde en niet via de Griekse Septuagint-vertaling zoals toen gebruikelijk was.

Op enkele minuten wandelafstand is de Melkgrot, waar volgens de traditie Jozef en Maria zich met het Kindje Jezus verborgen voor de soldaten van koning Herodes (zie Matteüs 2:16). Toen bij het zogen een druppel van Maria's melk op de grond viel, werd de steen wit, zo vertelt de legende. Vandaag komen zowel christelijke als moslimse vrouwen naar de grot om van de zachte witte kalk te halen, die ze verpulverd door hun voedsel mengen. Dit zou conceptie-bevorderend werken en de aanmaak van moedermelk stimuleren.

We bezochten eveneens het Herdersveld (zie Lukas 2:8). Eén van onze medereizigers merkte op dat er weinig begroeiing was en vroeg aan onze plaatselijke gids Samir of het daar altijd zo dor was geweest. "Ach nee", antwoordde Samir, "dat is maar zo sedert de Israëliërs hier zijn". Je moet immers weten dat Bethlehem bestuurd wordt door een half onafhankelijke Palestijnse Autoriteit en dat onze Israëliëse gids Hans

de stad niet mag betreden omdat dit te gevaarlijk zou zijn voor Israëlische staatsburgers, zo staat te lezen op een bord langs de wegkant bij de ingang van Bethlehem. En daarmee zijn we opnieuw in de politiek beland...

In 1993 en 1995 werden na Noorse bemiddeling de Oslo-akkoorden gesloten, twee overeenkomsten tussen de Israëlische regering en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO). Deze akkoorden hadden tot gevolg dat de Palestijnse gebieden door Israël veroverd in 1967, werden verdeeld in A-, B- en C-zones. In A-gebied (ongeveer 18%) heeft de Palestijnse Autoriteit volledige controle, zowel burgerlijk als voor beveiliging, in B-gebied (22%) hebben de Palestijnen burgerlijke controle en is Israël verantwoordelijk voor beveiliging, in C-gebied (60%) hebben de Israëliërs volledige controle over alles. De Oslo-akkoorden beoogden het Israëlijs-Palestijnse conflict op te lossen door op het grondgebied van het historische Palestina een joodse en een Arabische staat vreedevol naast mekaar te laten samenleven. De huidige Palestijnse Autoriteit moest dan het embryo zijn van een regering voor die toekomstige Arabische staat. Alleen zitten de onderhandelingen over het zogenaamde vredesproces dat moet leiden tot een twee-staten-oplossing al jaren vast en lijkt dit niet spoedig te zullen veranderen. Overigens vraag ik me af of die toekomstige Palestijnse staat economisch wel leefbaar kan zijn. De huidige Palestijns-gecontroleerde gebieden, zijnde de Arabische bevolkingsconcentraties, vormen geen aaneengesloten territorium, maar worden doorsneden door wegen gereserveerd voor na 1967 nieuw gebouwde Israëlische nederzettingen. Die joodse dorpjes en kibboetsen zijn grotendeels gebouwd op land geconfisqueerd van de Arabieren, van wie sommigen nu als arbeiders in dienstverband werken op hun eigen vroegere gronden. De Israëlische kolonisten hebben stemrecht voor de Knesset (het Israëlische parlement), terwijl de Arabieren geacht worden vertegenwoordigd te zijn door de Palestijnse Autoriteit. Israël wil de waterrijke en dus vruchtbare Jordaanvallei graag volledig voor zich houden, maar de Arabieren hebben evenzeer water nodig. Onthoud, in het Nabije Oosten is water kostbaarder dan petroleum! Mij dunkt dat economisch gezien heel Palestina (Israël + de "gebieden") één staat zou moeten zijn, of toch minstens één economische ruimte, maar politiek is dat blijkbaar niet haalbaar...

Bethlehem zelf illustreert het voorgaande. Om terroristen tegen te houden, hebben de Israëlische overheden tussen Bethlehem en het slechts 9 kilometer verwijderde Jeruzalem een 10 meter hoge betonnen muur gebouwd met bovenaan prikkeldraad. Die muur is deel van de "Westoeverbarrière", die bij volledige voltooiing 708 kilometer lang zal zijn en grotendeels uit omheining bestaat. Sedert de muur er staat, is

het aantal terroristische incidenten (geslaagde en verijdelde aanslagen) in Jeruzalem drastisch gedaald, maar tegelijk wordt Bethlehem afgesneden van de stad waarmee het altijd economisch verbonden was geweest. Dit wordt nog verergerd doordat het Palestijnse gouvernoraat Bethlehem met zijn 220.000 inwoners omringd is door 20 joodse

nederzettingen die samen 100.000 inwoners tellen. Veel van het ten gunste van die nederzettingen geconfisqueerde land behoorde toe aan christelijke eigenaars, die dikwijls de toekomst zo somber inzien dat ze emigreren nu ze de middelen daartoe nog hebben.

Het percentage christenen, dat in 1948 nog 85% bedroeg, was in 1998 gezakt tot 40% en sedert de Tweede Intifada (Palestijnse opstand, van 2000 tot 2005) zet de daling zich nog sneller door. De oorzaken voor de geleidelijke islamisering van Bethlehem zijn enerzijds hogere geboortecijfers bij moslims en anderzijds emigratie van talrijke christenen. Dat zoveel christenen emigreren is te wijten aan het gebrek aan perspectief en werkgelegenheid in het economisch versmoorde Bethlehem. In de Palestijnse gebieden behoorde de christelijke minderheid dikwijls tot de middenklasse en in Bethlehem waren veel gronden en hotels in christelijke handen. Omdat ze meestal hoger opgeleid zijn, hebben christenen meer dan moslims kans om in het buitenland een nieuw leven te beginnen en wie kan hen dat kwalijk nemen, zelfs al vormt hun emigratie een dodelijke bedreiging voor de plaatselijke christelijke gemeenschappen?

Vanuit het venster van ons hotel Nativity Bells, konden we in de verte de buitenwijken van Jeruzalem zien liggen, zo nabij en toch zo ver, want aan de overkant van de scheidingsmuur. De eigenaars waren christenen en overal in de gangen hingen afbeeldingen van Maria met het Kindje Jezus, alsook foto's van de stad in lang vervlogen tijden. Over mogelijke vrede waren de hotelier en de receptioniste pessimistisch: "hier bestaan twee totaal verschillende culturen en drie religies, die niet kunnen samenleven", zo zeiden ze. "Echte vrede komt er nooit. De Israëliërs haten ons allemaal, maar ze haten de moslims harder dan ons, omdat die makkelijker gewelddadig worden. Jullie

kunnen met jullie bus heen en weer rijden naar Jeruzalem zoveel jullie willen, zelfs driemaal per dag. Wij krijgen hoogstens drie keer per jaar een speciale vergunning om daar naartoe te gaan". Het is bijzonder jammer dat Bethlehem het door de politieke situatie zo moeilijk heeft, want ik heb de Bethlehemieten leren kennen als vriendelijke en behulpzame mensen, zeker wanneer je moeite doet om een woordje Arabisch te spreken, hoe weinig ook. Telkens je iemand begroet met "sabaah-al-heir" (goeie morgen) krijg je als antwoord het poëtische "sabaah-en-noer" (morgen van licht) en tover je een stralende glimlach op een gezicht. Het stadscentrum is proper, maar wat verderop zie je toch veel vuilnis en vooral verwaaide plasticen zakken liggen. Op een stenige heuvel langs een ringweg graasden geiten tussen het afval en beneden woonden mensen in armoedige huisjes temidden van een stoffige omgeving. Er zijn echter ook veel mooie en nieuwere huizen, dikwijls met boven de deur een bas-reliëf van Maria met het Kindje Jezus, of van Sint-Joris die de draak doodt. Opvallend was dat men in Bethlehem met Israëlische shekels betaalt, dat sommige auto's een P-nummerplaat hebben en andere een IL-plaat, dat je in de stad alleen Arabische en Engelse opschriften ziet en dat je in het hotel naar geen Israëlische televisiezenders kon kijken.

Wat de toekomst brengen zal voor Bethlehem en zijn krimpende christelijke minderheid weet ik niet. Tegenover de Geboortekerk staat een groot bord met een portret van de Palestijnse leiders Yasser Arafat (1929-2004) en Mahmoud Abbas (°1935). De naam van hun politieke partij, "Fatah", betekent "overwinning", maar Bethlehems werkloosheidsgraad van 28%, bewijst dat zelfbestuur zonder solide economische basis weinig voorstelt en al zeker geen overwinning.

Niettemin, ook dit jaar zal in Bethlehem weer kerstmis gevierd worden, met bezoekers van over heel de wereld.

Laat mij dus besluiten, beste lezers en lezeressen, met jullie allemaal een zalig kerstfeest te wensen, of zoals de Bethlehemieten zeggen "atamanna lakoem eid milaad sa'ied".

Hugo Wilmaerts

Bronnen:

- Briefing about settlements around Bethlehem (Open Bethlehem, a documentary feature by Leila Sansour)
- Engelse Wikipedia
- See the Holy Land: Milk Grotto, Church of the Nativity, St Jerome's Cave
- OSV Newsweekly: At the Milk Grotto, evidence that there is God
- Unesco: Birthplace of Jesus and the Pilgrimage Route, Bethlehem
- Israeli military occupation 'severely compromises Bethlehem' (The Guardian, 2009)

Boodschap van de synode 2017

Zaterdag 18 november kwam de algemene synodevergadering van de Verenigde Protestantse Kerk in België samen in de Protestantse Kerk Brussel aan de Nieuwe Graanmarkt.

De voorzitter bedankte in zijn toespraak voor de aandacht die op vele plekken en op allerlei manieren is gegeven aan het hervormingsjubileum met nadruk op "bevrijd voor ...". De focus ligt op de actuele betekenis van de Reformatie waarop we fier mogen zijn.

En in dat kader richten we in de synodevergadering de blik vooruit. We proberen samen de uitdagingen onder ogen te zien. Zo is er gediscussieerd en gestemd over het statuut van de pioniers, arbeidsvoorwaarden en begeleiding van kerkelijk werkers en predikanten alsook over een bezinningsperiode in een vacaturetijd van een plaatselijke gemeente. We ondervonden het belang van het zorgvuldig naar elkaar luisteren ook over taalgrenzen heen en het blijven zoeken naar een gemeenschappelijke en éénzijdige taal.

In een constructieve, kritische, aangename sfeer is er stevig van gedachten gewisseld en het werk is nog lang niet af. Toch zijn er in deze vergadering meerdere besluiten genomen waar lang en grondig voorbereidingswerk aan vooraf gegaan is.

De blik vooruit!!!

Commissie van advies

Eefje van der Linden
Petra Schipper
Georges Quenon

Adventsbrief

We gaan weer naar de tijd van Advent en Kerst toe.

De kerkraad wil iedereen uitnodigen om mee Kerst te vieren en te blijven stilstaan bij de komst van onze Verlosser in de volgende erediensten:

Zondagavond 24 december is er de Kerstavonddienst die aanvangt om 20.00 uur.

Maandag 25 december om 10.00 uur vieren we Kerst in een samenzijn met zang, aandacht voor de kinderen en de jeugd, en wordt u de mogelijkheid geboden om zelf iets rond het thema Kerst naar voren te brengen (wel graag even de kerkraad op voorhand hierover inlichten). We besluiten met een gezamenlijke maaltijd met broodjes en koffiekoeken.

Uiteraard worden er voor de kinderen van oppas en nevendienst ook passende geschenken voorzien. Voor alle kinderen en voor onze jeugd zullen er ook snoepzakken zijn.

Om één en ander financieel mogelijk te maken, willen we een beroep doen op uw steun. Uw gift kunt u overmaken in een gesloten omslag aan één van de kerkraadsleden of storten op de rekening van Gemeenteleven (zie pagina 2).

We willen zeer graag weten wie we op 25 december mogen verwachten en vragen dan ook om uw naam op de lijst te zetten die in de kerkzaal hangt of te mailen naar ds Brouwer (jhbrouwer@protestant.com) of naar Georges Vandensavel (vandensavel.georges@busmail.net).

De kerkraad.